

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 5/2012 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annetun lain 16 ja 19 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 12 päivänä kesäkuuta 2012 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annetun lain 16 ja 19 §:n muuttamisesta (HE 60/2012 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ylitarkastaja Mauri Valtonen, työ- ja elinkeinoministeriö
- johtaja Risto Leukkunen, Huoltovarmuuskeskus
- suunnittelupäällikkö Jorma Venäläinen, Öljyalan Keskusliitto ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annetun lain muuttamista. Raakaöljyn ja öljytuotteiden maahantuojien velvoitevarastoja voitaisiin laskea liikkeelle työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä tilanteessa, jossa on tehty kansainvälinen Suomea velvoittava päätös osallistua öljyn varmuusvarastojen liikkeelle laskuun kysynnän ja tarjonnan tasapain-

nottamiseksi öljymarkkinoilla. Varastointivaroituksen korvaamista laissa tarkoitetun vastaavan varmuuden periaatteen mukaisesti täsmennettäisiin vastaamaan Euroopan unionin lainsäädäntöä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena, jotta Suomi täyttäisi velvoitteet, jotka johtuvat direktiivistä jäsenvaltioiden velvollisuudesta ylläpitää raakaöljy- ja/tai öljytuoteva-

rastojen vähimmäistasoa (2009/119/EY). Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä teknisellä muutoksella täydennettynä.

Velvoitevarastojen käyttöönotto. Lakiehdotuksen 16 §:n 3 momentin muutos laajentaa velvoitevarastojen käyttöönoton mahdollisuutta. Voi-

massa olevan säädöksen sanamuoto mahdollistaa käyttöönoton kansainvälisten sopimusvelvoitteiden johdosta. Ehdotetun muutoksen mukaan käyttöönottomahdollisuus koskisi myös Euroopan unionin lainsäädännöstä johtuvia syitä. Talousvaliokunta pitää laajennusta tarkoituksenmukaisena ja aiheellisenä.

Varastointivelvoitteen siirto. Lakiehdotuksessa esitetään lain 19 §:n 1 momenttia muutettavaksi. Ehdotuksen mukaan varastointivelvollinen voisi korvata velvoitteensa kokonaan tai osittain velvoitteen siirtoa koskevalla tai muulla järjestelyllä, joka takaa vastaavan varmuuden. Velvoitteen siirto olisi alisteinen Huoltovarmuuskedon myöntämälle luvalla, kuten nykyisin. Valtioneuvoston päätöksen (Valtioneuvoston päätös huoltovarmuuden tavoitteista 539/2008, 21.8.2008) mukaan varastointivelvollinen voi sijoittaa enintään viidenneksen velvoitteestaan muualle kuin Suomeen. Nykyisin varastointivelvollinen voi, Huoltovarmuuskedon suostumuksella, sijoittaa varastojaan niihin maihin, joiden kanssa Suomella on kahdenvälinen velvoitevarastointia koskeva sopimus. Nämä valtiot ovat Viro, Ruotsi ja Tanska. Ehdotetun muutoksen vaikutus olisi, että kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot tulisivat yhtäläiseen asemaan niiden valtioiden kanssa, joihin Suomella on kahdenvälinen sopimus. Muutos varastointivelvollisen asemaan on merkittävä, minkä vuoksi tulevaisuudessa huoltovarmuutta koskevissa päätöksissä ja ohjeistuksissa tuleekin huomioida, kuinka suuri osa velvoitteesta voi sijaita Euroopan unionin muissa valtioissa.

Keskusvarastointiyksikkö. Direktiivin mukaan keskusvarastointiyksikön perustaminen on vapaaehtoista. Näissä tilanteissa, joissa kansainvä-

linen säännöstö suo mahdollisuuden kansallisen harkinnan käyttöön, on syytä arvioida voimassa olevan kansallisen ratkaisun tarkoituksenmukaisuutta, mutta toisaalta myös tunnistaa, milloin käytössämme oleva järjestelmä on hyvä jo nyky-muotoisena. Suomessa ei ole tässä vaiheessa tarkoituksenmukaista perustaa keskusvarastoa. Suomen nykyinen varmuusvarastointijärjestelmä on todettu kansainvälisessä vertailussa luotettavaksi ja kustannustehokkaaksi.

Tekninen muutos. Talousvaliokunta pitää tärkeänä huoltovarmuustoimialan lainsäädännön pitämistä ajantasaisena. Erityisesti silloin, kun viranomaisen nimetään luvan myöntäjäksi tai valvontaelimeksi tai kun säädöksen soveltamisella on kansainvälinen ulottuvuus, on säädökset syytä muuttaa vastaamaan toimialalla tapahtuneita organisatorisia ja muita muutoksia riippa-alla aikataululla. Nykyisin voimassa olevassa laissa kauppa- ja teollisuusministeriö mainitaan 16 ja 23 §:issä. Kauppa- ja teollisuusministeriö on lopettanut toimintansa 31.12.2007, ja sen tehtävät on siirretty 1.1.2008 toimintansa aloittaneelle työ- ja elinkeinoministeriölle. Hallituksen esityksen mukaan lain 16 §:ään ministeriön nimi muutettaisiin kauppa- ja teollisuusministeriöstä työ- ja elinkeinoministeriöksi. Talousvaliokunta esittää, että vastaava ministeriön nimeä koskeva tekninen muutos tehdään myös lain 23 §:ään.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset).

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annetun lain (poist.) muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista annetun lain (1070/1994) 16 §:n 3 momentti, 19 §:n 1 momentti ja 23 §:n 3 momentti seuraavasti:

16 ja 19 §
(Kuten HE)

suus ja siitä ilmenevä tekijän syyllisyys huomioon ottaen kokonaisuutena arvostellen pidettävä vähäisenä eikä yleinen etu vaadi syytetöimenpiteitä.

23 § (Uusi)

— — — — —
Työ- ja elinkeinoministeriö voi olla ryhtymättä toimenpiteisiin syylliseksi epäillyn saattamiseksi syytteeseen, milloin tekoa on sen haitalli-

—————
Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 14 päivänä syyskuuta 2012

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Mauri Pekkarinen /kesk
vpj. Marjo Matikainen-Kallström /kok
jäs. Teuvo Hakkarainen /ps
James Hirvisaari /ps
Harri Jaskari /kok
Johanna Karimäki /vihr
Pia Kauma /kok (osittain)
Miapetra Kumpula-Natri /sd (osittain)

Jukka Kärnä /sd
Eero Lehti /kok (osittain)
Paula Lehtomäki /kesk (osittain)
Sirpa Paatero /sd
Arto Pirttilahti /kesk
Kaj Turunen /ps
vjäs. Matti Saarinen /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Teija Miller.